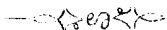

KRÓNKA

A MOSTANI ORSZÁGGYŰLÉSRŐL.

ÍRTA

VAS GEREBEN.

PEST, 1867.

Nyomatott K o c s i S á n d o r által (Érkövy, Galgóczy és Kocsi
nyomdájában). Haltér és aldunasor sarkán 9. sz.

A mostani országgyűlés.

Nehezemre esik az írás, mikor most
A lányom nem hallja örömet a kormost;
Menyemasszony pedig, épen mint a sült hal,
Se jóból se roszból, egy drága szót sem hall
Példából elébe akármennyit raksz is,
Füle, mellett megy el, ez nála a praxis.
Tollamat a lébe, hogy mégis bemártom,
Nem vezérel engem ez vagy ama pártom,
Leírom a jelent a jövődő végett;
Mert a mi most történt, ne hidd, hogy csak téged
Illet meg; hisz beszél az a késő kornak;
Mert mint a szőlőlé, mit most kitipornak,
Minél öregebb lesz, annál inkább érik,
Végre betegeknek orvosságnak kérik:
Úgy, a mi most történt, egykor példát jelent,
Azért jegyezgettem írásba a jelent;
Az apának mondom: a nagy időt éld át,
De fiadnak mond el aztán a nagy példát,
Hogy az vegye hasznát, s a szégyen ne érje,
Ostoba asszonynak legyen bamba férje:
A czinege írni, olvasni nem tanul,
Különben meghagyná elmulaszthatlanul:
Fiaim, tartsátok jól az eszötökben,
Csak czinegét fogtak idáig még tökben.

I.

Hogy be ne keverjek öreget apróba,
Hatvanegyben történt rajtunk az a próba,
Hogy a győztes párt a győzelemnek napján,
Nem mere jóllakni a tulajdon babján,
S föl talált ébredni lelkében a tudat,
Hogy a ki a ködben szemével nem kutat,
Mikor egyszer aztán napvilágot látott,
Látta, hogy hátrább ment, mint mennek a rákok.
Hatvanegyben győztünk; de azt, fiam, elhidd.
Öt esztendő alatt az ördög majd elvitt.
Az ugorkafára bár sok ember hág fel,
Lesvén, hogy honnét jő az a rég várt Rákhel
Hiában mutatták, hogy ott van Gallia:
Fájós szemeivel kacsintgata Lia.
Láttuk, hogy a politikus csizmadiák,
Mind nem érnek annyit, mint egymaga: Deák,
Hogy ki ne száradjon a nagy kalamáris,
Penész fenyegetvén a tetejét már is,
Súga neki jó szót, a mi védő szentünk,
A ki vigyázott ránk, ha csalira mentünk.
Nagy szombaton éjjel irt levelet Bécsbe,
Angyalok töltvén az olajat a mécsbe;
Tele volt a levél békítő malaszttal,
Es a melyen írta, oltár lett az asztal.
A levélben benn volt a húsvéti bárán',
Az az: jól megértsük, a jó szónak árán

Kapunk majd ilyent is, hisz ezt Deák írta;
A ki ezt nem érti, nem bárány, de birka.
Mi történt, tudjátok; mert hát a hónapák
A hívólevelet szinte mind megkapák,
Az ország házában ütik most a vasat,
Melytől a jégkéreg végtére meghasad,
A mely alatt oly rég didergünk és fázunk,
Melytől már-már összeroskadott a házunk.
Minek kerítettem ilyen nagy feneket?
Tudnod kell azt édes fiacskám teneked,
S míg te nyalakodol a pecsenyeczombon,
Ritmusos versekben végiglen elmondom,
Elmondom, kik voltak a lében kanalak
Az egész munkának lefolyása alatt.
Deák Ferencz uram, így mondja a sorom,
Mint a házak között a sudaras toron'
Fölmegyén az égnek, s az embernek nyaka
Megfájdul, ha nézi: hogy állhat úgy maga?
De azt mondja nékem a kutató elme:
A cserhez hasonló épen ő kegyelme,
A csernek gyökere messze megy a mélybe,
Deák Ferencz uram a népnek szívébe.
Csernek a föld, néki népek milliója
Ad erőt, mely ekkép dicsőn védi, ója.
Dehogy mondom én azt, ki jön Deák után?
Hiában keresnék ilyent Pesten Budán,
Így van az legjobban, – mert én már azt tartom
Mint az a látófa a Balatonparton,

Épen azért híres, mert áll egymagában,
 (Vezet utast nappal, holdas éjszakában,)
 Azért nem téveszt el; mert tudod, több nincsen.
 Mely méltóságával oly messze tekintsen.
 Rég lehajtott fővel áll a magyar nemzet,
 Melyet, mint jól tudjuk, olyan anya nemzett,
 Kinek gyermekei bámulják a nagyot;
 De kiket a sors ha a bánatban hagyott,
 Inkább éhen-szomjan hullanak a sírba,
 Mint térden csúsznának a kegyelemzsírba'.
 Olvasván a nemzet Deáknak levelét,
 Mintha égi malaszt csöpögne le beléd,
 Újra éledt; mert a levél minden sora
 Olyan magasztos volt, mint az úrvacsora,
 Nincsen benne harag; de van áldás, béke,
 Méltó arra, hogy azt király ő Fölsége
 A húsvétnak napján, kaphassa meg, épen
 Ülvén magasságban a királyi székben.
 Deák úgy írván meg a nemzetnek dolgát,
 Mint jobbágyok írnak, s nem a léha szolgák,
 Fölemelte fejét a nemzet e szóra,
 S mely hiában tömjént senkinek sem szóra,
 Megdöbbenve némán várta most a választ,
 O fölsége most már jót vagy roszt választ?
 Nem levén senkinek oly tiszta erkölcse,
 Se fia, se lánya a kiért elköltse,
 Mint Deák Ferencznek; mindenki remegett:
 Hiában csinált-e ily munkaremeket?

Mert ha ő Fölsége kételkednék benne,
 Birodalom sorsa veszendőbe menne;
 De mint Ábel vére azért ért az égig,
 Mert ártatlanságban lelhetta a végét;
 A királyi válasz kimondta a nagyot,
 Levél helyett eljött: – I m k ö z t e t e k vagyok!
 Megtörtént ekképen a két első lépés:
 Ez lett sebeinkre a gyógyító tépés.

II.

Negyvenkilencz óta nagy volt a mi gyászunk,
 S ezer az okunk rá, hogy sokra vigyázzunk,
 El ne merüljünk a bajok közepette,
 Minthogy a hajónkat a szú majd megette.
 A nemzet jogából nem maradt egy csipet,
 S a mely rász forintot a fináncz megcsípett,
 Nem láttuk azt többet, se híre se hamva;
 És hogy hányszor lettünk pénzért megrohanva,
 Minek mondjam el? hisz magatok tudjátok:
 Tizenhét esztendő lett rajtunk ez átok.
 Idegen országból, – már akár há legyek, –
 Kimondom, hogy jöttek kiéhezett legyek,
 Szopták a vérünket, hízván folyvást azon,
 Keserves munkánkból övék lett a haszon;
 Hogy panaszunk pedig az égbe ne jusson.
 Bach es a Schmerlingek a zsarnoki jusson
 Befogták a szánkat, s az anyai nyelvet,
 Az az: a magyar szót is benyelni kellett.

S mivel elhalgattunk, lefogván a bánat,
A kormánynak az a gondolatja támadt,
Ránk fogta, hogy most már van e népnek kedve;
De minthogy tánczolja kínlódik a medve,
Fölmagzott a gyanú ott kinn úgy, mint itt benn:
Elhallgattunk ugyan; de csak azon hitben,
Hogy a réműletes, kínos szenvedések után
Fölvirrad a napunk, Pesten úgy, mint Budán.
Úgy is lett; mert ki a bort rovásra issza,
Vakaródzva gondol a hűhóra vissza,
Mikor a bor árát végtére megkéri,
Es ki kell fizetni utolsó fillérig.
A bécsi kormány is fölnyitá a szemét,
Nyakig halmozódván mellette a szemét,
A bajból nem látván se elő, se hátra,
Bécsben is morgott már a németiség bátra,
Odamondogatván a sok szakkermentet,
Hát ti miniszterek há pokolba mentek?
A magyar koldus lett, utána a német,
Ezt a gazdálkodást a bagoly enné meg.
A bécsi gyűlésben régen észrevették,
Hogy minő kárt tettek már a szedtevétték,
A teljhatalomnak drága lett az ára,
Magyar, német, cseh, tót jut koldus botjára.
Óriási tömlöcz volt a birodalom,
Rabbá lett a népség mind a két oldalon,
Egymást strázszálgattuk, és a tenger Quittung,
Nem arról szólt, a mit megettünk, megittunk;

Hanem fölment szépen puskára és dobra,
Mitől a mi sorsunk nem változott jobbra;
Mert az idegen nép látván a sok rabot,
Két megtámadásra nagyon kedvet kapott,
S mivel olyan példát még sohasem látott,
Hogy a rabok védnek meg a porkolábot,
Solferino és a königgräczi sánczok,
Kettétörték végre a Bach-verte lánczot.
Az lett végsummája a nagy egyszeregynek,
Hogy nem jó vágatva menni a nagy hegynek,
S a mit Deák írt meg mondott levelében,
Azt követte aztán a király is épen:
Hogy a nép színt olyan mint a gyűjtő méhe,
Békében mindig több méze van, mint éhe.
Királynéját védi, bár fulánkja nincsen,
Hagyja uralkodni a begyűjtött kincsen;
És ha megrohanná az a tolvaj darázs,
Visszatorlatlanul nem marad a marás,
Lévén a méhének az a szép erkölcse,
Hogy a fullánkját az ellenre kiöltse,
S bár ez egy csípésben érje is a halál,
Az ellenség bizton boszulóra talál.
Uram: írta Deák, – hallgasd meg a népet,
Melyet két rász kormány szívedről letépett,
Add meg néki azt az alkotmányos jogot,
Melyért egykor mindég buzgón fegyvert fogott;
S ha lesz szabadsága védelmeznivaló,
Ki nem foghat azon a trójai faló,

S arat aztán néked karddal annyi babért,
Hogy magad sem adnád sok elveszett napért.
S hogy mily messze terjed önnön dicsőséged.
Te látod, hisz fölénk mi emelünk téged.
Kivetjük szívünkből a régi bánatot,
S ha közibénk jöni léssen kívánatod,
Megtekintvén egyszer ezt a Budapestet,
Melyet Bach és Schmerling feketére festett:
Mondott szóból egymást megértjük, azt hidd el,
Akkor erősítsem a legszentebb hittel.
Mit kívántok tehát, Deák, édes hívem?
Szólt ekkor a király, sorold el most híven,
Erre aztán szólt a népküldötte követ:
Lökd el az utadból a gátoló követ,
Adj felelős kormányt, hogy a nép fillére
Ne potyogattassék a vaklyukba fére;
Ne hízzanak azon csúszómászó férgek,
Melyek azért hajták előtted a térdet,
Hogy mely kincset a nép lábaidhoz rakott.
Abból markoljanak a földön abrakot.
Add vissza minékünk apáink szokásit,
Melyet az időnek foga el nem vásít,
S a mely őseidnek fénye vala szintén,
Mint azokét, ezt is, megvédjük őszintén.
Bach és Schmerling alatt láthattad két ízben,
Hogy a lég madara meg nem él a vízben.
A halak elvesznek kinn a száraz parton,
Lúgban színét veszi akármi jó karton:

A mit megszokott a mi nemzeti vérünk,
Boldogságot mi csak a régiben érünk,
Hogy lehessen e nép néked is jó támasz,
(Régi jó voltában újra derült ám az,)
Add vissza törvényink, s azért én azt mondom.
Hogy beteljesedjék, leszen arra gondom:
A birodalomnak másik fele szintén,
Úgy boldogulhasson, kívánom azt, – mint én.
A közös ügyekben, a mint sora hozza,
Ne csak őket érje bajoknak a rossza,
Egyenlő arányban viseljük a terhet,
A mit mindenik fél könnyebben viselhet.
Esetről esetre küldünk majd követet,
A mennyit a gyűlés számszerint kivetett,
Ezek határoznak majdán mihelyettünk,
S a mint Fölségeddel ebben egyek lettünk,
A másik oldalról az Örökös részek,
Ha ezen tervünket elfogadni készek,
Szintén követeket bíznak úgy meg, mint mi,
Azt sem bánjuk, hogy ha ott lesz báró Tinti.
Ez a két követség nem ül egy tanácsba;
Mert két nyelv ütköznék nagy hamar egymásba:
Kétféle szokás nem keveredik össze,
Nem lévén rokonság, a mi egybekösse.
Majd a mit Fölséged előadand nékik,
Külön-külön fogják megvitatni végig,
Hogy mennyi a költség? mi kell majd a köznek?
Hozzáértők ebben össze nem ütköznek.

Mindenik óhajtja: egymást élni hagyjuk,
S ha látni akarunk, vennünk kell a fagygyút.
Idegen népeknek vétkes támadása,
Bennünk büntetőjét mindenkorban lássa,
S a megértett közjót mindkét fél akarván,
Emeli a terhet a jobb és bal karján;
S mivel jó előre megszabva a mérték,
A melyhez járulni társim megígérték,
Hogy milyen arányban esik ránk a ráta?
Hisszük, nem görbül meg a nemzetnek háta.
A két tanácskozmány jó előre tudja,
Alkotmányosságának legolcsóbb az útja,
Maguk vetik ki a közterhet a népek,
Nincsenek itt férgek, mik titkon ennének.
A közösben ekkép intézkedvén bölcsen,
Hogy a sok szót végre egymásba ne öltsem,
Belkormány, igazság, népünk oktatása,
Hogy mikint történik, csak kormányunk lássa.
Gazdaság és ipar, adó kivetése,
Ebben ne turkáljon senkinek a kése.
Ha ön-erszényünkből több kerülne elő,
Mitől szaporodnék egy kissé a velő,
Arról rendelkezni légyen a mi jussunk,
Hogy az iszaposból a szárazra jussunk.
Mindezeket hallván, király ő fölsége,
Deák szavainak levén, immár vége,
Azt monda, nem bánom, ha a képviselők
Meghajolnak immár Deák szava előtt,

Ha jól üt ki ott is majd a nagy exámen,
Szentül megígérem, azt mondom rá: ámen.

III.

Ekkor megtelett a képviselők háza,
S mint a mely gyümölcsfát a kertész megráza
Hogy érett gyümölcsét adja az embernek;
A hallgató népek nyikkanni sem mernek,
Lesik az elméknek érett gondolatját,
S a mily drágán adják a sáfránnak latját,
Olyan sokat érő gondolatok esnek,
Hogy megérteni is dolog az egyesnek.
Aç elmúlt két rendszer bár sokat letépett.
A megszedhető fák közt nem túrvén épet;
Ámde józanságunk, a jövőndő kincse,
(Illő, hogy mindenki ennek is tekintse,)
A megmentésünkre megmaradt még épen,
A remélve tűró szívek rejtekében.
A milyen ragyogó elméket itt látánk,
A múltban oly kincset nem rejtett a ládánk,
S a jövő e kapzsi uzsorás ígérte,
Hogy a szebb jövőndőt még megadja érte.
Két pártra szakadtak ekkor a követek;
Én ezt, – más meg mondja, hogy én mást követek,
De már ez nem hogy baj, így kell lenni annak,
Kérő koldusnak csak alamizsnát adnak,
Eladó a lány; de édes anyja, apja
Minden jöttment népnek nyakába nem csapja.

Az alkotmányosság nagy könnyen elvásnék,
 Hogy pártok legyenek, nem lehet az máskép.
 A malomnak, tudjuk, hogy két köve vagyon,
 A ζ egyik áll, a más forog rajta nagyon,
 B ha a molnár látja, hogy éleik kopnak;
 Van dolga mindjárt a vágó baltafoknak,
 S a molnármester csak úgy boldogul véle,
 Hogyha mindkét kőnek megvagy on az éle.
 Az országgyűlésen vitatkozó pártok,
 Egyenkint mondhatják: használok, nem ártok;
 Mert mint két malomkő megőrli a magot;
 A vitázó elmék készítik a nagyot.
 Hogy Deák készíté a tervet, tudjátok,
 Melyből egykor áldás bőven szálland rátok.
 Azért róla szólni elég volt már ennyi:
 Zsirt a szalonnához fölösleg lesz kenni.

IV.

Gróf Andrássy Gyula még fiatal ember,
 Buzgóságtól úgy ég, mint lángtól a kender,
 Nagy politikának mesterséges szála,
 Hogy merre húzódik? leled épen nála.
 Hét országban járt ő, látott ő világot,
 Járt a tojások közt, s egyre rá nem hágot.
 Ő vala Deáknak jobb keze most Pesten,
 Bécsben egyaránt, úgy napon, mint az esten;
 S hogy miniszterelnök lett belőle aztán,
 Gondolkozó főnek, nem is csoda az tán!

Eötvös József bárót teszem ö melléje,
A sok tudománytól káptalan a feje.
Ezen nagy tárházban van a világ tükre,
Követeknek ebből adta értésükre,
Hogy ne nézzünk mindig lefelé a kútba,
Menjünk London, Paris, vagy Konnektikutba,
Mindenütt már számot vetettek az észszel:
Az oktondi mindig füle miatt vész el.
Mi eldobjuk a fát, s azt halljuk felőle,
A német öt garast faragott belőle;
Tanuljuk meg: az ész egy nagy kapitális,
Ha csak mindig merjük, kiürül a tál is.
A korpára hogy ha töltünk egy kis vizet,
S ütni va ló lesz majd, s jó interrel tízet.
Nagy kérdéssé vált az: valljon mit csinálunk,
Hogy fehér holló lön a pénz magja nálunk?
Örömet akarna, mint mondják, a szarka,
De ha próbálná is, nem bírja a farka;
Fizeti az ember az adót, ha bírja,
De lefogyott ám rég a levesünk zsírja,
Azért óhajtottunk oly embert a gátra,
A ki galléron fog, hogy ne menjünk hátra;
Előbb vetne magot, úgy aratna aztán,
Példát vévén ő a szántóvető gazdán.
Megtaláltuk ezt is: a ki régen tudja,
Patikához indul a betegség útja,
Hogy az eltört székláb könyörög az enyvért:
Pénzminiszter ekkint lett Lónyai Menyhért.

Itt csak azt mondom még: urak és polgárok!
A mit átugratnánk, széles ám az árok.
A deák azt mondja: a szegénység hydra,
Hogy el ne merüljünk, van szükségünk hidra,
Megmunkálására idő kell és munka,
S lia le nem hull mindjárt az égből a sinika.
Kétségbe ne essünk, a nemzet ott van,
Idegen tollrágók nem verhetik agyon.
A gazdálkodást most kezdjük a filléren,
Túrjuk még egy kissé, népem arra kérem.
Ha az idegenek vártunk oly sok évet,
A békételen most gazt a jó közé vet,
Hogyha önmagunkért várni nem akarna;
No de jó földünknek nincsen ilyen barma;
Óriás hangjával azt állítja Besze,
Esztergom városnak megválasztott esze,
Belügyi dolgokban megterhelten él a
Sok jóban megpróbált báró Wenkheim Béla,
Ha az enyim lenne Pest, Baranya, Tolna,
Egy ütöt taplóra mind föltettem volna.
Ha Deák Ferencznek felesége lenne,
S egy fia, örömét, hogy lelhetné benne,
Wenkheim Béla lenne az igazi mustra:
Aranyhordó kéne ilyen fajta mustra.
Hogy az új kormányban lássunk minden srófot,
Bemutatom most már Mikó Imre grófot.
Erdélyországból ért idáig a hire,
Ott nem is halmoztak a jóból senkire

Annyit, mint épen rá; mert a mit nem hittem,
Neki két jobb kezét adott ám az Isten;
S mind a két jobbával a haza oltárán,
Áldozgatta ő a legkövérebb bárányt:
S a mi onnét távol idáig ellátszott,
Ha akarod tudni: érdemeket látsz ott.
Jó házi gazdából nem lesz soha zsellér,
Azért ő alatta áll a sok inzsellér,
Ezek mérnek utat, csatornát a víznek,
Melyen a hajókkal mindent olcsón visznek.
O csináltat utat az idegen pénznek,
Mely után szemünk sóvárogva néznek.
Gróf Festetics Györgynek a királyunk mellett,
Törvényszavaikint, helyt foglalni kellett.
A hazaszeretet akkora ő benne,
Ha az ilyenféle patikában lenne,
Ot helyeznék oda, s belőle adnának.
Méltó unokája jó öreg apjának.
Gorove István lett gazdálkodás ura,
Lészen is majd gondja városra, falura,
Mint menekült honfi, a külföldön kint járt,
Pej mellett a fakót megismeri mindjárt,
Azonkívül pedig tapasztalt jó gazda,
Meg nem tűri, hogy a jót vessék a gazba.
Ipar és gazdaság illik olyan kézbe,
A mely óvakodva nyúl mindig a készbe;
Akkor is a mit ad, mindenkor a jóra:
Vigyáz, mint a szegény emberek a sóra.

Miniszterek közül csak egy volna hátra,
 De mivel tudjátok, milyen kell a gátra,
 Épen azért hagytam *ötet* utolsónak,
 Mert ízét a leves köszöni a sónak.
 Horváth Boldizsár az igazságot méri
 Annak, kit a sorsnak mély csapása éri;
 Egyszerű polgárnak a gyermeke lévén,
 Csakis az érdemnek egyedüli révén
 Jutott ő nagy polczra, Deák így kívánta,
 A vak igazság nem lesz alatta sánta.
 Honfíúi lelke átélt tenger gondot,
 S az országgyűlésen bölcsét azért mondott
 Azoknak, kik mondák: v é l e t l e n r e v á r u n k ,
 Igen, de ha addig összedől a várunk?
 Mit csinálunk akkor? kérdi őket Horváth,
 Lisztünk addig elfogy, hogy eszünk majd korpát?
 Mint tapasztalt ügyvéd, úgy látta a pörbe,
 Húzás halasztásnak minden útja görbe,
 Új csizmában kezdjük, s végre a lábujjunk
 A pör végén társit kérdi: hová bújjunk?
 Jókor egyezkedjünk, – fogjunk ma verebet,
 Ígérték tűzokot hiában eleget.
 Azt mondja ő végre: nagy mester az idő,
 S a mint a fazékban kidagad a tüdő,
 Úgy emelkedünk föl, – ez beszédem vége.
 Erre miniszternek tette ő Fölsége.

V.

Ott kezdem megvarrni a kiszabott inget,
Mikor kizökkenték uraink Schmerlinget.
Ennek válla tartá fölöttünk a boltot,
Melyet Apponyi gróf keze széjjelbontott.
Báró Sennyei Pál volt vele és mások,
Kiknek keze aztán oly alapot ásott,
Hogy az uj építményt bátran megkezdhethjük,
Lehullván kezünkről a szorító kesztyűk.
Somssich Pál, mint tudjuk, még anno ötvenben,
Mikor a szegény nép elbujt a ködmenben,
A magyar királynak joga hogy mi légyen?
(Ezt mind elhallgatni, monda: lenne szégyen,)
Egy könyvben megírta: lett belőle harag,
Bach-uram mérgében rúg, vág, csíp és harap,
De mi haszna dül-fül, – az idő ránk hozta,
Hogy a jog is, mint a savanyó káposzta,
Kiállja a telet; Somssich is megérte,
A jog diadalát, – méltán küzdött érte.
Rég küzdök sorában ott van Kemény Zsigmond,
Hiában lesnétek arra, hogy hát mit mond?
De ha aztán tollát veszi egyszer elő,
Meglátjátok akkor, mit érhet a velő.
Addig írdogált ő fehérre feketét,
Betűi a régi rendszert betemetek.
Szentiványi Károly, te, ódon-becsület,
Mit írhatna mást a krónikám felüled,

A jobb jövődőben, míg azt mondotta más:
 Voltam és maradok a bitetlen Tamás,
 A törhetlen bitnek a papja te valál,
 Soká ne leljen meg tégedet a halál.
 Az az ügy, a melynek te adsz lendületet,
 Szent az; mert megvédi a te becsületed.
 Csengery Antalnak nem halljuk a nesztét,
 Nem kenyere néki, mint tudjuk, a beszéd,
 De a nagy munkában azt hallottuk róla.
 Végtől végig ott volt az ő ékes tolla.
 Hogy ez milyen fegyver, tessék, Bécsben ott van,
 A kit megrémíte: szóljon Herr von Prottmaim.
 Megérdemleném azt, hogy élődjem hagymán,
 Ha Csengery Imrét említetlen hagynám.
 Antalnak testvére, embernek hisz kurta,
 De a jogtudományt úgy át meg át fúrta,
 Hogy a mit ő megmond, a könyv mondja: vélem,
 Nagy nyereség ő a deákpárti félen.
 Pesti képviselő Szentkirályi Móricz,
 Az ő esze olyan, mint a választóvíz,
 Szétszedi a tárgyat, hogy lásd minden részit,
 A mit az ellenfél kábítónak készít;
 Azután, mint doctor, megmondja: r e c i p e ,
 Tyúkot ne tanítson kotlani a csibe.
 Félre tette kardját, most röpül a tollán,
 Államtitkárságig emelkedvén Hollán.
 A mit valamely nép észszel meghódított,
 Abból léssen nagygyá: tudomány a titok,

Azzal rakodjunk meg, jövendőt csak az ád,
Szebbé, jobbá azzal tehetjük a hazát.
Kandó Kálmánt mint a régi órát nézem,
Aprópénzként nem jár mindenféle kézen,
Pontosan mutat ő reggelt, estét, delet, '
Mint az igazságot, hordozhatod veled,
El nem téveszt, ilyent például használok,
A jobb jövendőért ő is egyik zálog.
Vadnay Lajos úr, a miskolczy követ,
(Bölcs az a nép, a mely ilyen elmét követ),
Ritka ember tudja úgy az ősi nyelvet,
(A mit némely, mint a szalmát, elszór, elvet,)
A mint ő azt tudja. – Mutatja virága,
Hogy, a melyen termett, törzse milyen drága.
Tóth Lőrincz a jogban egy jól mívelt bánya,
A ki őt oktatta, Deák, meg nem bánja,
Hogy megmutogatta néki a jó nyomot,
A tipográfus már sok jó könyvet nyomott
Abból, a mit ő irt, hisz ezt sok más tudja,
Az ő fonalán visz az igazság útja.
Szabó Imre Pápán lett a képviselő,
Neve az írók közt gyakran fordul elő.
Népirodalomban úgy ír ő, miként a
Jobbnak is ritkán fog a toll és a ténna.
Csak az aranyszájú János szólhat szebben,
A bűnös, ha hallja, ugyancsak megszeppen;
De minthogy biztatja Isten kegyelmivel,
Kitépvén a gyomot, jót ekképen mível.

A Királyhágón túl levőknek kezeik
Nagy terhet emelnek, bizonyítja Zeyk,
Csöndes, higgadt lélek; de ha rajt a járom,
Magad alig hinnéd: lesz belőle három.
Az ő küzdelmében van annak a titka:
Hogy kinyíltott végre a vasalt kalitka.
Ráday Gedeon átküzdé a múltat,
Pestmegyének sorját hogyha megtanultad,
Mint küzdött a népért, abból megtudhatod,
Egymaga megér ő a grófok közt hatot.
Siskovics, az öreg, tisztos pátriárka,
Haladásban ő az első nyomot járta,
Bó tapasztalása nagy kincse ez ősznek,
Példa inaknak, kik szalmánál főznek.
Somssich Imre gróf a népnek édes atyja,
Népét semminemű kárban el nem hagyja,
Jégben, fagyban, tűzben nyújt egy áldó kezét:
Mint a hajnalcsillag, kikeletre vezet.
Zsedényi Eduárd lassan jár és indul,
Nem ugrál, hogy most itt, azután, megint tul
Kardoskodnék; mert az alkotmány a kardja,
S hogy ne érje csorba, mindig azt akarja.
Székács József urnák, a pátensek folytán,
Vallási ügyekben tenger dolga volt ám;
Szelíd lelke lett az aczélnál erősebb:
Illik, hogy reményed ily jellemhez kössed.
Járt Királyi Pali olyan hosszú marsot,
Minőt a bakáknál a trombita harsog,

Hogy mi a szabadság? jobban tudja száznál,
A tapasztalt ember az öreg a háznál.
Évek hosszú során küzd Trefort Ágoston,
Vasutak hiánya alföldünkön ostor,
Gyors szállítás és a jó olcsó vitelbér,
Ha ez mind majd meglesz, gabnánk jobban elkel.
Rónay Jácintnak kinn járván és kelvén,
Szép diadalt szerzett nemzetünknek nyelvén,
Mint a méhe gyűjtött a közös köpübe,
Azt is jói tudja, hogy mint csal meg a füge,
A mit a vak remény nem is ád, de mutat:
Ezzel egyengessük magunknak az utat.
Rónay Lajos és a testvére János
Nélkül lenne ez a krónika hiányos,
Mindkettő jó gazda, és a rász időnek
Példájából mondják, ha még roszak jönnek,
Vége a nemzetnek: kérnek, hogy ne késsünk.
Kenyerünknek fogytán hiában lesz késünk.
Dani képviselő kit választott Szeged,
A fején találja mindétig a szeget,
Vele Szakái Lajos, a nép poétája,
Alföld értelmének eleven példája.
Dániel Palinak könnyű volna bármi
Hosszú idő folytán sültgalambot várni;
De ő meggondolta, hogy az egyik, másik
Alatt a padlónak szege mind elvásik.
Sulyok Móricz akkép mondja neki szinte,
Én is elvárhatnék – öt-hat évet, mint te;

Ha nem látnám, hogy a nép alatt a verem:
Hogy tovább is várjunk, mondani nem merem.
Báró Majthényi és gróf Vas Samu látott
Nagy Amerikában ritka jó világot;
Mégis hazajöttek építeni a hazát,
Végső nyugalmat nekik is csak az ad.
Majthényi Deáknak b é k e p i p á t adott
Emlékül, és ezzel jelentett ő nagyot.
Inkey József a népért ott küzde rég,
Mikor még robotban nyikorgott a kerék.
Jókor segíté ő levenni a terhet,
Képviselőséget ő méltán viselhet.
Sebestény Lászlóért sokat küzdött a nép;
Méltán mondja: mást én miért választanék,
Mint ki bajom tudja? Bizalom kell ide,
Mindenkit boldogít a tulajdon hite.
Szelestey László a börtönfal közül,
Azon szívet hozta, melyben csak a köz ül.
Bennfeledett minden bánatot, haragot,
Szívébe a boszu bele nem harapott,
Azért hidd el szavát: a mostani béke,
Deák Ferencznek lesz méltó dicsősége.
Opicz Jánost most már másod ízben kérték,
Legyen képviselő. Ez az igaz mérték
A nép bizalmáról, mely, (meg kell vallani.)
Ha nem pénzért adják, csak akkor valami.
Még többet lehetne tán többet is kéne,
Hogyha beleférne munkám kötetébe.

VI.

Az új nemzedéket nagy örömmel nézem,
Utat törvén az a deákpárti részen.
Tóth Vilmos a jegyző nem szorul meg szóban.
Bármi csiklandós tárgy az, a miről szó van,
Nem kapkod, nem méléz, megindul előre,
Megmondja: ez a bor, ez pediglen lőre.
Nem kerít semminek széles, nagy feneket,
Hova néz, oda üt, . . . okkal felel neked.
Bátran jövendelem, bárha nem csúsz, nem mász,
Oly magasra ér még, hová ritkán ér más.
Horváth Lajos épen járkal azon útban,
És ha mást megkérdék, azt feleli: úgy van!
Czifra szóért ugyan gyakran éljent kapsz ott,
De Horváth még sem vár holmi olcsó tapsot,
Beszédjében a szó mind ideg, mind izom,
A jó reménységben már előre hízom:
A ki így rostálja meg a termő eszmét,
Az méltán ígéri: jóból jobb is lesz még.
Botka Mihályt fűzöm melljük egy sorba,
Hogyha máskint tennék, lenne ebben csorba.
Nem áll ki a lapra óramutatónak,
Mit előre csak a belső részek tólnak.
Egyik kerék ő is, igazkőben járván,
Nem fér hozzá érdek, ez a mérges járván'.
Bizony ritka példa, becsülik is érte,
Hogy csak érdem előtt hajlik meg a térde.

Szász Károly, a költő, az elfáradt népnek
Mutatja az eget, hol csillagok égnek.
Hiba, ha magunkból a hitet riasztjuk,
Messzebb ellát az Úr, mint tán a „fias tyúk,
Hogyha békén tűrünk, meglát, megvigasztal,
Mindig rakva van ott a kegyelemasztal.
Azt is mondja még ő: a föld a gyökered,
Ködöt ne vess bele; mert az meg nem ered.
Addig rúgj, a meddig a pokróczod elér,
Ne a földön kívül küzködjél a helér.'
Vele egy úton jár Tóth Kálmán, a költő,
Néha megcselekszi, tréfaruhát ölt ő,
A Beamteroknak bőrére nevette,
Nevettedben majdnem kezéd, lábad etted;
De nem lesi, várja azt a medvenapot,
Mikor sültgalambod a felhőből kapod;
Mert hisz a madárnak van iába, van szárnya,
(Erre tanítá őt a Károlykaszárnya),
Mindkettőt használja, röpül is, de jár is:
Fej nélkül mit érne a nagy kalamáris?
Kovács Laczi háznagy, ezt a tisztességet
Kapta társaitól élénksége végett.
Gazda, törvénytudó, irogat is néha,
A ki nem dolgoznék, ő előtte léha.
Hogy a jobbat érzük: summája, veleje,
Tétlen ne maradjon, se keze se feje.
Német levelezők lesik Zichy Tónit,
Minduntalan kérdik: redt er heute no nid?

Az az, hogy beszél-e? mert nincs benne epe,
 Es a tudomány ja mindenkit meglepe,
 Hogy, mint az orvosság, gyógyít szívet, mellet:
 Békélni akarván, ilyen fő is kellett.
 Jekelfalusyval sokat nyert a haza,
 Epen negyvennyolczban jött Kómából haza.
 Régi bölcseségből merített ott bőven,
 Vehetjük még hasznát majd a jövődőben.
 Czorda, Vojnics Lukács, vélük aztán Rudics,
 Mind a három olyan, hogy akar és tud is.
 Bács-Bodroghnak szeme tekint tireátok;
 Mert előre mentek, nem úgy, mint a rákok.
 Eszetek, szívetek, más is mondja, nem én,
 Tenger jóval biztat minket, mint a remény.
 Kerkápoli Károly, a pápai tanár,
 Legjobban tudhatja: nincsen olyan kanál,
 Melylyel bölcseséget beszophatnánk egybe,
 A tapasztalásnak nagy könyvéből megy be
 Agyunkba a tudás, – ebből okoskodja:
 Tétlen népekre vár a koldusság botja.
 Joannovics György a román népből kéle,
 Csak méltányosságot hallunk, szólván véle.
 Magyar és román közt hídnak szolgál ám ott,
 így nem szed rajtunk a reactio vámot.
 Zichy grófok között József, Győző, ketten
 Egész új hajtások még a nemzetiesben.
 Könyvekből ők jókor eleget tanultak,
 Tudván, hogy feledni kár lenne a múltat,

Azt is megfontolták, hogy úrnak az ép ész,
Épen úgy kell, mint a szegénynek a két kéz.
Ész és munka együtt a nemzeti vagyon,
Annélkül bizony megdermednék a fagyon.
Gajzágót de méltán küldé ide Erdély,
Egyetlen szava sincs, mely Deáktól eltér;
Unióért küzdött épen úgy, mint Dózsa,
Schmerlingnek egyik sem maradott adósa;
És hogy egyek leszünk, itt az oka annak,
Hogy Erdélynek ilyen ép fiai vannak.
Nem csak vezérekből áll ki mind a tábor,
Lassú vízként halad Bittó, Svastics Gábor,
A nép bizodalma bennük kikereste,
Kik forgattak könyvet gyertyalángnál este.
Többekre nem terjed ki az irományom:
Hogy mi történt még több, megírni kívánom.

Mint a megtestesült komoly aggodalom,
Ülnek hazafiak ott a baloldalon, –
Szorított marokkal, mint a posztóvéget,
Magas áron tartják alkudozás végett
Azt a 48-at, – s mint a házas párok,
Kiket egykor majd csak a temetőárok
Választ el egymástól, intő szóval mondják:
Hosszan vizsgálgassuk a hazának gondját.
Megcsípett a kígyó, a gyíktól is félünk,
Az aggodalom még együtt lakik velünk;

Inkább most szólunk, mint hogy ha lenne késő,
 Mikor a kopasznak nem kell már a féső.
 Elmondák: jobb lenne, ha mi lennénk külön,
 A mi fazekunkat más nem fogná fülön,
 Ne csak azt mondanánk, hogy katonát adunk:
 Minden lépéséről rendelkezniünk magunk.
 Mily jó lenne az is, ha az adósságot,
 Mely a milliókra szépecskén fölhängött,
 Ott felejténék a bécsieknek nyakán:
 Maga lássa kiki, mint boldogul magán.
 Ez a sok jó lenne, meg a sok jó v o l n a,
 Ha az ember mindent egy rakásra tolna,
 Oly magas hegy lenne, fölérne az égbe;
 De hogy aztán mindezt ki vihesse végbe?
 Nem találkoznak komi vesék, ácsok,
 Erre felelének jobb oldalról mások:
 „Jó volna, ha volna.” ez mind tarka álom,
 Szeretném a kincset; de ha nem találom;
 Hogy megéljem máról a holnapi napot,
 A kezembe ásót, kapanyelet kapok,
 Hogy ki ne sétáljon testemből a lélek;
 Mert ha nem dolgoznám, attól méltán félek,
 Míg én kincset lesnék, lelkemnek a mennybe,
 Testemnek a sírnál mondanák, hogy: menj be!
 Elaszott a nemzet, nem mondhatja: várok,
 Egy lépéssel odább előtte az árok.
 Nagyon kell már ennek a drága orvosság,
 Követeket azért küldött hogy hát hozzák.

Első, mit megmentünk, a nemzeti élet,
Ennélkül minden más, – mondom – Isten véled, –
Hogy magyarok legyünk: előbb azt akarjuk.
Hisz vesztünkre törtek kányák és a varjuk.
Nemzeti nyelvünkre alkuba nem állunk,
Több az nekünk, mint a bajszunk, szakálluk.
Nevelés, igazság, belkormány, gazdaszat,
Közlekedés ügye, s hogy ne mondjak százat,
Beladót intézi önmaga a nemzet,
Gyümölcsöt e fáról idegen már nem szed.
Ennyi hatalommal, hogy ha léssen eszünk,
Mindent megfontolva bölcsen rendelkezünk,
Talpraállunk újra, lesz tehenünk, birkánk,
Mire a naptárban egy pár évet Írnánk.
Adósságszínálás megszűnik itt egybe,
Bankórágó féreg ládánkba nem megy be;
De ha elszalasztjuk az alkalmas órát,
Jőnek olyan napok, én nemzetem, ó, rád,
Ugyancsak hetedik gyerek lesz, ki látja,
Hogy az egy krajczárnak a garas már bátyja.
Értsük meg a dolgot: ez a birodalom
Kapott olyan sebet mind a négy oldalon,
Hogy az uzsorások, látván a sok lyukat,
Mind lakatra verték már a ládájukat;
S vagy a nagy adóban veszünk el maholnap.
Vagy nagy uzsorával akkép kizsarolnak,
Hogy hiában kérnék: ide több és több köll:
Egy csepp vért sem lelne testünkben a köppöl.

Mit kérnek mitőlünk? tőletek azt kérdem:
 Nem kérik, hogy csússzunk, mint eddig, a térden,
 A birodalomnak legyen közös őre,
 Egyik esztendőről másik esztendőre,
 Es hogy mit védjen meg, azt is hogy miképen?
 Két küldöttség szava döntse el azt épen.
 S mivel most a népek küldöttsége végez,
 Ugyan mi félelmet önthet belénk még ez?
 Ha az állatoknak volna alkotmányuk,
 (Melyekre a terhet idáig mi hányjuk,)

S a jármos ökröknek adnánk szabadságot,
 Mondják meg igazán: valljon mennyi zsákot
 Bírnak el egy útban? t ö b b e t e g y i k sem mond:
 A népek gyűlése ekképen hát nem gond.
 A költségnek számát akkép írja össze.
 Hogy az uzsorát a nyakunkba ne kösse.
 Ha a szomszédnépek magukban sem hisznek,
 Akkor én azt mondom menjenek a víznek.
 Hogy pedig rostával ne merjem a vizet,
 Mert az ingyenmunka csak fapénzzel fizet,
 Elmondom a közös ügyeknek forrását,
 Illik, hogy a népek ezt fenéig lássák.
 Negyvennyolcz előtt a külügyet, katonát,
 Majdnem háromszáz év lefolyásában át,
 Intézgették Bécsben, nem kérdeztek minket,
 Hova, merre küldik a mi gyermekinket?
 Negyvennyolczban aztán új alkut kötöttünk,
 Ezt a ki nem tudná, olyan nincs közöttünk,

A törvény szavai, (jó, ha belenézünk,)

Elmondák sorjában, hogy mi a mi részünk,

A mi fölött aztán mi leszünk a gazdák,

S a mint intézkedünk, úgy vehessük hasznát.

Ugyanazon törvény megköti a gombot,

Mit az országgyűlés még Pozsonyban mondott,

V a n n a k k ö z ö s ügyek, melyekről majd bőven,

Határozni fogunk azon esztendőben.

Ne tagadjuk most már, hogy a tavasziba

Innét származott a rettenetes hiba,

Az engedményeket elhoztuk kontóra,

S ért bennünket aztán sok keserves óra;

Mert a közös ügyben nem szólottunk jókor,

Ettől lett torkunkban savanyu az ó bor.

Lajtántúli népek, azt mondák: vigyázzunk,

Ne tagadjuk el, hogy szomszédos a házunk,

S ha tán üszköt vetne beléje a muszka,

Ne hiányozzék a markunkban a puska,

Közösen védjük meg, s a közös küldöttség,

Határozza azt meg, mi legyen a költség.

A mennyiszer azt majd a szükségünk hozza,

A mint érhetne a bajoknak a rossza,

Népek küldöttsége lesz az, mely határoz,

Hogy mikint kapunk a kard és a kantárhoz!

Belügyi dolgokban egymást nem zavarjuk,

Egymásnak galambok leszünk és nem varjuk;

S ha ekképen élünk, úgy, mint jó barátok,

Az Isten áldásán, szálljon égből rátok.

Mint alkotmányos nép arra leszen gondunk,
 Férfiszó, mit néktek, mi ezennel mondunk,
 Meg nem tűrjük, hogy a jussaitok sértsék,
 Holmi kárörvendő baglyak és a vércsék.
 Ezen okok győztek a többség követte,
 Hogy törvénynyé válják, fölállott mellette.
 Az ellentáborban nem ültek ám némán,
 A fölszólalókból íme itt van néhány.

VII.

Szenvedések kelyhét kiüríté Bónis.
 De örülni mégis tudna ő a jón is,
 Ha az a hazának hozna jobb napokat;
 Kezével azért ő gyengéden tapogat,
 Nem tép és nem szakgat, elhiszi és mondja:
 Hogy Deáknak szíven szent a haza gondja,
 Egykét éles szóval bajt Ő nem okoz ma,
 A megkevert babot nem éri a kozma.
 Tisza Kálmán nyúl már olykor paprikába,
 No de ezt is érti az, a ki nem kába,
 Hogy a lajthántúli népeknek a nyelvét,
 A követelésben, mely már sokat elvét,
 Csípje meg egy kissé, így oldjuk meg a bajt,
 S a végin mondhatjuk: jut is marad is majd.
 Mindig elbúsulok, ha fölszólal Ghiczy,
 Tulajdon szava, hogy a jobbat nem hiszi,
 Hogy reménye nincsen monda hatvanötben,
 Ő szerinte most már kóválygunk a ködben.

Adjon az Úr néki melegebb malasztot.
Van még olyan jó, mit Isten elhalasztott,
S azon szívnek ád meg, mely s z e r e t n i tud még;
S ha Ghiczyben talán ez ki nem aludt még,
Sok tudományának lenne tenger haszna,
Ha ki nem árad és malmot hajt a Kraszna.
Nyári a mértékbe helyezi a fontot,
Óvatos elmével olyant még sem mondott,
Hogy Deák mértékét végkép lebillentse.
Jó kövéren tetszik Nyárinak a lencse,
Ilyent főzzenek hát a magyar szakácsok,
Ü kegyelme erre adja a tanácsot.
S hogyha, mint a tűzok, nehezebben röppen,
Az ő gondolatja nem jár lenn a rögben.
Jókay Nyáriveral, mint a kar a karon,
Tiszta szívvel mondja: a hazát akarom
Nagyra fölemelni, s ha keserűt mondok,
Mentsenek ki engem a hazai gondok.
Ha megnyugtatójátok szívem és az eszem,
Tollam utatokba gátnak nem helyezem.
Inkább örülök ma, ezt mondom tinéktek,
Mint lessem, mikor van bornyúnyúzópéntek;
A sok vörös plajbász volt nekem már elég,
Gyújtsunk mécsset, mely a világvégig elég.
Akár megesküdjem elhunyt őseimre,
Csak megelégedést vár Ivánka Imre,
S bár meglátszik rajta, hogy forgata kardot,
Becsületes béke volt, a mire tartott.

Baloldalon küzdvén nem öl, inkább megvéd,
Hogy a bárányt föl ne falják muszkamedvék.
Várady Gábor jött Mármarosból ide,
Ott megszokván a sót, megöröklött hite,
Ezen csípős szerből ha többet használunk,
Az idegenektől mentebb lesz a tálunk,
De úgy, nem akarja megsózni a levet,
Hogy annak a hasznát még te magad se vedd.
Podmaniczky Frigyes, mint hát a huszárok,
Azt keresi, merre volna legtöbb árok,
Néki ellenfél kell, de nemes ellenfél,
Hisz az ilyentől a jó katona nem fél,
Hasonló küzdésben csak a haza nyerhet,
Hogy ne nyomjanak ránk mindenféle terhet.
Szontágh úgy szól, mint a jó lelkiismeret,
Melynek gyengédségét igen jól ismered;
Nem ellenfél, inkább a baráti tanács,
Rá nem foghatnád, hogy ő hitetlen Tamás.
Kupricz Imre nem szól, csak külseje hideg,
Haza boldogságán rezg benne az ideg,
Tizenhét éven át benne sok megfagyott
No de van mértéke; mivel mér ő nagyot.
Az ellenzék tisztét elvégezé végkép;
Most már megszólítom én a haza népét.

VIII.

Népem! Egy két szóra kérlek szeretettel,
Addig ezt az írást, kérlek, még ne tedd el.

Tudod, mily élet volt, mikor még nem kérdek,
 Van-e erszényedben egy fillérnyi érték?
 Parancsoltak, aztán mentél ide-oda,
 S hogy a lábad el nem vásott, az a csoda.
 Deák bölcsen monda; előttünk két út van,
 Bizonytalan korrig várni lenn a kútban,
 Ott éhezni, fázni, míg az a nem tom ki;
 Mint egy rossz keszeget irgalomból fog ki;
 Vagy szabadon állván, és még épen jókor,
 Míg ki nem fogyott a hordónkból az ó bor,
 Azt mondhatjuk: a l k u s z u n k! de ára megérje,
 Hogy magyar aszonymak rab ne légyen férje,
 Hogy de legyen aztán, mit megvédjen karunk
 Alku s nem kegyelem, a mit mi akarunk.
 Az országgyűlésnek többsége ezt hallva,
 (Mennyországot az kap, a ki meg van halva,)
 Megfontoltan monda: elfogadjuk terved,
 E mellett a nemzet sokat kiheverhet,
 Hazafi készséggel, íme melléd állunk,
 A közös adóban, egyenlőt visz vállunk,
 Megmentjük a népet, több nyomás lerombol
 Itt az idő, új hont építeni a romból.
 Annyi becsület és oly kimívelt elmék
 Állnak jót a jobbért, ó, népem, mi kell még?
 Nemzetünknek színe, Deákkal az élén,
 Okoskodván sokat a sok mindenfélén,
 Ha ezek sem tudnák, kik sokat szenvedtek?
 Hogy mi lenne hasznos, jó lelkek, tinektek,

Akkor, Magyarország, mentsen meg az Isten,
 Emberi elmével, nincs, ki segít itten.
 No de józan eszed elegendő zálog,
 Hogy a jót a rosszal össze nem kuszálod.
 Ha megkérdenéd a kiröppent madarat:
 Kalitkában még a czukorért sem marad;
 Inkább küzd szabadban. – Ez a példabeszéd
 Nyugtassa meg minden embernek az eszt.

IX.

A mű befejezve, most a szent koronát,
 Mely legfőbb kincsünk volt oly hosszú koronát,
 A fejedre tesszük, Urunk és Királyunk!
 Néked most már olyan hűséget kínálunk,
 (Ki a krónikákat átforgatni ráért,
 Tudja,) hogy kész halni a jog és királyért.
 És hogy a jelenre a példát fölhozzam:
 Mózes népe járt a nagy pusztában, hosszan,
 S az Úr a vezérnek, bár esengve kére,
 Megvoná, hogy lépjen Íg é r e t földére.
 Mi is vesztegeltünk; de el nem csüggedvén,
 Újra fordított az ég Ura a kedvén,
 S mivel e jó népben föltámadt a hited,
 Látod, nagy kegyelme Téged megsegített;
 Fölvezetett immár a királyi dombra,
 Itt fordul a tennen sorsod is majd jobbra.
 Mózes kegyelemből csak a hegyről látta,
 Hol állapodik meg végre a frigyláda.

Az ország szíve az, a hol állasz, mondom;
 Történelmünk földje gyűlt össze e dombon;
 Az ígélet földét nem távolból látod,
 Épen az az, melyhez érteted a lábod.
 Fogadd hűségünket, úgy, a mikint adjuk,
 Légy Te népeidnek mind végiglen atyjuk;
 Hisz a virág is, mely a harmatot issza,
 A magasból nyervén, annak adja vissza.
 Tükör a nép szíve, fényes koronádat,
 Hogy ha belenézesz, kettős fényben látod.

Hozzád fordulok most szép királynéasszon',
 Az égnek kegyelme rád soká' virrasszon,
 Te a nemzet nyelvét a királyi székbe
 Emeled, és ezzel azt vitted Te végbe,
 Mint a nap érvén a gyenge bimbókelyhet,
 Biztatja, hogy most már virága kikelhet:
 A mint megszólaltál nyelvünkön, a bánat
 Halavány füstékén öröm pirja támad.
 A szó a szíveken olyan, mint az ablak,
 (Remény lassabban menj, talán még megkaplak,)
 A magyar szót ejtvén a királyné ajka,
 Szavában a szívét látom, ő a dajka,
 Ki a bizalomnak mondogatja: kelj föl!
 Folyt ezen országban egykor méz és tejföl,
 Folyjon újra, mondom én s királyi férjem,
 Léven arra gondom, hogy még jókor kérjem.

Ezt a hitet adtad, szent nekünk e hitünk,
Hálából ezért mi mindig megsegítünk.
A korona vállad csak gyengéden érvén,
Ez a nemzet Néked azt fogadja térdén:
Meg nem engedné azt, hogy a súlyos gondok
Annak vállát nyomják, a ki első mondott
Királynék közt olyant háromszáz év folytán;
„Bizalmatlanságból ennyi elég volt tán?”
Nagy a szíved, benne milliók elférnek,
Szívedért anyánknak mondunk, nem testvérnek.
Ez a hon is anyánk, – s tanú a történet,
Nincs rá példa, hogy e nép azt ne védné meg.
Tartsa rád az Úr a jóval tele kezét,
Az Úrnak nevével végződjék a beszéd.
A krónikáiró bár hova tekintsen,
Több megírivaló dolga itt már nincsen.